

НАРОДНА БАНКА СРБИЈЕ

**УПУТСТВО
ЗА ИЗРАДУ СТАТИСТИЧКОГ ИЗВЕШТАЈА
О ИМОВИНИ И ОБАВЕЗАМА ДАВАЛАЦА ФИНАНСИЈСКОГ ЛИЗИНГА
(обрасци СРБ-ЛИЗИНГ, ХОВ-ЛИЗИНГ и НАМЕНА-ЛИЗИНГ)**

(на основу Одлуке о достављању Народној банци Србије статистичких података о имовини и
обавезама давалаца финансијског лизинга,
„Службени гласник Републике Србије“ бр. 102/2012)

Децембар 2012.

Овим упутством ближе се објашњавају финансијски инструменти и институционални сектори, начин израчунавања и математичке формуле за израчунавање вредности појединих финансијских инструмената, дају објашњења појединих појмова, класификације по секторима као и начин попуњавања Извештаја о потраживањима и обавезама давалаца финансијског лизинга, по секторима (Образац СРБ-ЛИЗИНГ), Прегледа стања хартија од вредности у активи даваоца финансијског лизинга (Образац ХОВ-ЛИЗИНГ) и Прегледа потраживања по основу финансијског лизинга и кредита датих сектору становништва по наменама (Образац НАМЕНА-ЛИЗИНГ) – које су даваоци финансијског лизинга дужни да достављају у складу са одлуком којом се уређује достављање статистичких података о имовини и обавезама давалаца финансијског лизинга.

I. Извештај о потраживањима и обавезама давалаца финансијског лизинга, по секторима (Образац СРБ-ЛИЗИНГ)

У *Извештају о потраживањима и обавезама давалаца финансијског лизинга, по секторима* (Образац СРБ-ЛИЗИНГ) (у даљем тексту: Извештај), приказују се подаци о стању и осталим променама вредности финансијске имовине и обавеза давалаца финансијског лизинга класификованим према финансијским инструментима, институционалним секторима, рочности и валути.¹

Подаци о стању и о осталим променама вредности финансијске имовине и обавеза даваоца финансијског лизинга приказују се у хиљадама динарима. Финансијски инструменти који су индексирани и деноминирани у страниој валути приказују се као инструменти у страниој валути (нпр. динарски кредит индексирани у еврима сматра се кредитом у страниој валути). Стање финансијског инструмента на последњи дан извештајног периода које је у страниој валути исказује се у динарској противвредности обрачунатој по званичном средњем курсу Народне банке Србије на последњи дан извештајног периода. Остале промене вредности које су извршене у страниој валути приказују се у динарима према курсу по којем је остала промена вредности извршена.

Подаци о стању односе се на стање на последњи календарски дан извештајног периода, а подаци о осталим променама вредности односе се на остале промене вредности које су настале током извештајног периода, а не на кумулативне остале промене вредности од почетка године, односно датума настанка потраживања или обавезе (на пример: за прво тромесечје приказују се све остале промене вредности настале у периоду од 1. 1. 20XX до 31. 3. 20XX; за друго тромесечје приказују се све остале промене вредности настале у периоду од 1. 4. 20XX до 30. 6. 20XX итд).

Остале промене вредности финансијског инструмента укључују: делимичан или потпун отпис потраживања или обавезе, промене настале услед ванредних непредвиђених догађаја (нпр. елементарних непогода), промене у класификацији и структури финансијског инструмента— рекласификација (могу бити везане за класификацију према сектору, инструменту или и за једно и за друго) и статистичке разлике које се могу јавити код активе и пасиве између стања на почетку и на крају периода. Остале промене вредности не обухватају промене настале као последица финансијске трансакције (међусобна сагласност две стране да се изврши трансакције која се односи на повећање или смањење активе и одговарајуће позиције у пасиви, промену власништва над финансијском имовином или на преузимање финансијске обавезе) и промене настале по основу ревалоризације финансијског инструмента (промене настале услед промене курса динара или промене цене по којој се вреднује одређени финансијски инструмент, као на пример промена тржишне цене хартије од вредности). У остале промене вредности не укључује се отпуштање (опроштај) дуга на основу споразума између дужника и повериоца.

У Извештају се за сваки финансијски инструмент у активи и пасиви, ако није друкчије наведено, уносе три износа:

Износ 1 – тржишна вредност финансијског инструмента;

Износ 2 – бруто књиговодствена вредност финансијског инструмента, и

---

¹ Нефинансијска имовина приказује се као једна позиција у активи, а исправке вредности и акумулирана амортизација у пасиви како би се задовољио принцип једнакости активе и пасиве приликом приказивања књиговодствене вредности података.

Износ 3 – остале промене вредности финансијског инструмента.

У колони у коју се уноси износ 2 (књиговодствена вредност) приказују се подаци о стању финансијског инструмента по бруто принципу.

Давалац финансијског лизинга приказује податке за тржишну вредност и остале промене вредности финансијског инструмента (износе 1 и 3) само за оне финансијске инструменте који су означени у прилогу 1 – Правила за попуњавање извештаја о потраживањима и обавезама давалаца финансијског лизинга, по секторима, док се књиговодствена вредност (износ 2) доставља за све инструменте у активи и пасиви. Књиговодствена вредност представља књиговодствено стање на крају извештајног периода у складу с прописаном рачуноводственом политиком. У колони где се приказује књиговодствена вредност финансијских инструмената (износ 2), збир свих позиција у активи мора бити једнак збиру свих позиција у пасиви.

Обрачуната акумулирана недоспела камата се код датих депозита и потраживања по основу финансијског лизинга и датих кредита у активи и примљених кредита у пасиви приказује као посебна позиција, тј. не укључује се у финансијски инструмент на који се односи.

Ненаплаћена/неисплаћена доспела камата (камата у доцњи) приказује се у оквиру других потраживања у активи, односно других обавеза у пасиви.

Ако је у периоду који претходи извештајном тромесечју акумулирана обрачуната недоспела камата на положене остале депозите била приказана на позицији – обрачуната камата на остале депозите до једне године – АФ.2901К, док је у извештајном периоду постала ненаплаћена доспела камата, врши се њена рекласификација кроз остале промене вредности (за износ камате умањује се износ обрачунате камате на остале депозите и повећава износ код других потраживања). На пример, ако је акумулирана обрачуната недоспела камата у износу од 100 у периоду T_0 била класификована као обрачуната камата на остале депозите до једне године, а затим је у периоду T_1 постала обрачуната доспела ненаплаћена камата (камата у доцњи), онда се код осталих промена вредности (износ 3) код инструмента обрачуната камата на остале депозите приказује износ -100, а код других потраживања АФ.89 износ од 100.

Пример 1: Рекласификација финансијског инструмента која се врши кроз остале промене вредности

Извештај за прво тромесечје:

Шифра инструмента	Финансијски инструмент	Сектор	Валута	Тржишна вредност (износ 1)	Књиговодствена вредност (износ 2)	Остале промене вредности (износ 3)
АФ.2901К	Обрачуната камата на остале депозите до једне године	Банке (S.122)	FX	-	100	0
АФ.89	Друга потраживања	Банке (S.122)	FX	-	500	0

Извештај за друго тромесечје:

Шифра инструмента	Финансијски инструмент	Сектор	Валута	Тржишна вредност (износ 1)	Књиговодствена вредност (износ 2)	Остале промене вредности (износ 3)
AF.2901K	Обрачуната камата на остале депозите до једне године	Банке (S.122)	FX	-	0	-100
AF.89	Друга потраживања	Банке (S.122)	FX	-	600	100

У стању на крају извештајног периода (износи 1 и 2) не могу се појавити негативне вредности изузев код позиције у пасиви Капитал и резерве (PF.51), и то када је остварени губитак већи од осталих ставки капитала. У складу с наведеним, све претплате потраживања приказују се као повећање обавезе, док се претплате обавеза приказују као позитивна активна ставка инструмента за који је претплата извршена.

Међутим, код осталих промена вредности (износ 3) могу се појавити негативне вредности. На пример, ако је неки финансијски инструмент у периоду T_0 у износу од 1000 био класификован као кредит, а затим је у извештајном периоду T_1 рекласификован у хартију од вредности, онда се код осталих промена вредности код кредита приказује износ -1000 , а код хартија од вредности 1000. Отписи потраживања или обавеза који се приказују на осталим променама вредности (износ 3) приказује се са негативним знаком. На пример, отпис потраживања код одређеног финансијског инструмента у износу од 1000, приказује се у осталим променама вредности тако што се код тог финансијског инструмента уноси износ -1000 .

II. Преглед стања хартија од вредности у активи даваоца финансијског лизинга (Образац ХОВ-ЛИЗИНГ)

У Прегледу стања хартија од вредности у активи даваоца финансијског лизинга (Образац ХОВ-ЛИЗИНГ) приказују се подаци за сваку хартију од вредности по појединачном ISIN броју која се на крају извештајног периода налази у активи даваоца финансијског лизинга.

За хартије од вредности које се на крају извештајног периода налазе у активи даваоца финансијског лизинга достављају се следећи подаци: ISIN број, број комада хартија од вредности на крају извештајног периода по сваком појединачном ISIN броју, матични број издаваоца хартије од вредности, назив издаваоца хартије од вредности, секторска припадност издаваоца хартије од вредности, рочност (осим за котиране и некотиране акције), валута, тржишна вредност (осим за некотиране акције), књиговодствена вредност и остале промене вредности.

Уколико се у активи даваоца финансијског лизинга налази хартија од вредности чији је издавалац нерезидент, не уноси се матични број издаваоца хартије од вредности, а на месту назива издаваоца уноси се назив међународне финансијске институције, стране државе или страног правног лица које је издало хартију од вредности.

Ако давалац финансијског лизинга поседује меницу, класификује је на AF.31—дужничке хартије од вредности до једне године. За менице доставља се тржишна и књиговодствена вредност које су једнаке, број комада меница (меничних бланкета) на крају извештајног периода, шифра институционалног сектора који је издао меницу и валута. Подаци о меницама достављају се збирно, тј. агрегирано за сваки институционални сектор који је издао меницу.

Пример 2: Начин приказивања менице у обрасцу ХОВ-ЛИЗИНГ

Шифра	Инструмент	ISIN број	Бр. комада на крају периода	Матични број издаваоца ХоВ	Назив издаваоца ХоВ	Секторска припадност издаваоца ХоВ	Валута	Тржишна вредност	Бруто књиговодствена вредност	Остале промене вредности
AF.31	Дужничке ХоВ до једне године	-	5	-	-	S.11002	РСД	100	100	-

III. Преглед потраживања по основу финансијског лизинга и кредита датих сектору становништва по наменама (Образац НАМЕНА-ЛИЗИНГ)

У Прегледу потраживања по основу финансијског лизинга и кредита датих сектору становништва по наменама (образац НАМЕНА-ЛИЗИНГ) приказују се потраживања по основу финансијског лизинга и датих кредита која давалац финансијског лизинга има према сектору становништва класификованим према наменама, валути и рочности. Потраживања по основу финансијског лизинга и датих кредита по наменама деле се на: потрошачке, стамбене и остале кредите; по рочности: до једне године (укључујући 1 годину), од једне до пет година (укључујући 5 година) и преко пет година и могу бити у динарима и строној валути.

Потрошачки кредити су кредити одобрени за куповину роба и услуга за личну употребу/потрошњу (нпр. кредити за куповину моторних возила). Стамбени кредити су кредити одобрени у циљу инвестирања у стамбене јединице за лично коришћење или рентирање, укључујући изградњу, адаптацију, реконструкцију или поправку. Куповина грађевинског земљишта без изграђеног објекта и са делимично изграђеним грађевинским објектом сматра се стамбеним кредитима. Остали кредити обухватају све остале кредите који не спадају у потрошачке или стамбене кредите (нпр. опрема за предузетнике).

IV. Финансијски инструменти

A. Актива

У активи даваоца финансијског лизинга приказују се следећи инструменти: готовина, трансакциони депозити, обрачуната камата на трансакционе депозите, остали депозити, обрачуната камата на остале депозите, дужничке хартије од вредности, потраживања по основу финансијског лизинга и кредита, котиране акције, некотиране акције, удели, инвестиционе јединице фондова очувања вредности имовине, инвестиционе јединице/акције инвестиционих фондова, унапред плаћене премија осигурања, изведени финансијски инструменти, трговински кредити и аванси, друга потраживања и нефинансијска имовина.

Готовина (AF.21) састоји се од новчаница и кованог новца утврђене номиналне вредности у домаћој и строној валути коју давалац финансијског лизинга поседује у благајни. За готовину се приказује само књиговодствена, тј. номинална вредност.

Трансакциони депозити (AF.22) јесу депозити који се, на захтев, могу одмах конвертовати у готовину или су преносиви чеком, налогом за плаћање, књижењем или сл., без значајног одлагања, ограничења или плаћања пенала. Могу бити у динарима и у строној валути. Примери трансакционих депозита су текући рачуни, депозити по виђењу, наменски рачуни и др.

Обрачуната камата на трансакционе депозите (AF.2200K) обухвата акумулирану обрачунату (недоспелу) ненаплаћену камату на трансакционе депозите, тј. стање акумулиране обрачунате камате на последњи дан у извештајном периоду. За обрачунату камату уноси се само књиговодствена вредност.

Остали депозити (AF.29) обухватају све врсте депозита у динарима и иностраној валути осим трансакционих депозита. Остали депозити се не користе за плаћања у било ком тренутку и не конвертују у готовину или трансакционе депозите без већих ограничења или казни. Примери осталих депозита су: орочени депозити, штедни депозити, сертификати о депозиту код којих се не може вршити пренос власништва (нису утрживи) и сл. Класификују се према рочности на: остале депозите до једне године (укључујући једну годину) – AF.2901, преко једне и до две године (укључујући две године) – AF.2902 и преко две године – AF.2903. Класификација по рочности врши се према оригиналној (иницијалној) рочности, а не према преосталој рочности.

Обрачуната камата на остале депозите (AF.2900K) обухвата акумулирану обрачунату (недоследну) ненаплаћену камату на остале депозите, тј. стање акумулиране обрачунате камате на последњи дан у извештајном периоду. Класификује се према рочности положеног депозита на: обрачунату камату на остале депозите до једне године - AF.2901K, преко једне до две године – AF.2902K и преко две године – AF.2903K. За обрачунату камату уноси се само књиговодствена вредност.

Дужничке хартије од вредности (AF.3) укључују обвезнице, државне записе, благајничке записе, комерцијалне записе, сертификате о депозиту и друге сличне дужничке инструменте којима се тргује на финансијским тржиштима (нпр. државни записи Републике Србије, обвезнице старе девизне штедње, обвезнице јединица локалне самоуправе, корпоративне дужничке хартије од вредности и др.). У дужничке хартије од вредности укључују се и менице, банкарски акцепти, субординиране обвезнице, кредити који су утрживи и којима се тргује на секундарном тржишту, кредити конвертовани у хартије од вредности, обвезнице и кредити који се могу конвертовати у власничке хартије од вредности све док нису конвертовани и акције које дају фиксни приход, али не дају право учешћа у расподели средстава која су преостала по окончању поступка ликвидације. У дужничке хартије од вредности не укључују се репо уговори и непреносиве (неутрживе) хартије од вредности који се сврставају у потраживања по основу финансијског лизинга и кредита.

Дужничке хартије од вредности према рочности класификују се: до једне године (укључујући једну годину) – AF.31, преко једне и до две године (укључујући две године) – AF.3202 и преко две године – AF.3203 и могу бити у динарима и иностраној валути. Класификација према рочности врши се према оригиналној (иницијалној) рочности, а не према преосталој рочности. Секторска класификација дужничких хартија од вредности врши се према издаваоцу дужничке хартије од вредности.

За дужничке хартије од вредности уноси се тржишна и књиговодствена вредност. Тржишна вредност појединачне дужничке хартије од вредности с купоном приказује се као тзв. прљава цена (*dirty price*), а рачуна се према следећој формули:

$$D = \frac{N}{\left(1 + \frac{p}{100 \times f}\right)^{\frac{d_1}{d_2}}} \times \left[\frac{p_k}{100 \times f} \times \frac{1 - \frac{1}{\left(1 + \frac{p}{100 \times f}\right)^k}}{1 - \frac{1}{1 + \frac{p}{100 \times f}}} + \frac{1}{\left(1 + \frac{p}{100 \times f}\right)^{k-1}} \right]$$

(Формула 1)

где је:

D – цена ХоВ по комаду

N – номинална вредност ХоВ по комаду

pk – годишња стопа купона

f – број купона у току године

p – тражена годишња стопа приноса при куповини/продаји ХоВ (*yield to maturity*) – последња позната стопа приноса

K – укупан број купона који доспевају од последњег дана у извештајном периоду до дана доспећа ХоВ (број преосталих каматних купона)

d₁ – број дана од последњег дана у извештајном периоду до дана доспећа следећег купона

d₂ – број дана у купонском периоду (од претходног до следећег купона)

Тржишна цена дисконтних хартија од вредности обрачунава се према следећој формули:

$$D = \frac{N}{1 + \left(r \times \frac{d}{360} \right)}$$

(Формула 2)

где је:

D – цена ХоВ по комаду

N – номинална вредност ХоВ по комаду

r – годишња стопа приноса (дисконтна стопа)

d – број дана од последњег дана извештајног периода до дана доспећа

Тржишна цена дугорочних бескаматонских хартија од вредности (без купона) представља цену остварену на затварању берзе последњег дана у извештајном периоду². Ако није било трговања последњег дана у извештајном периоду, тржишна цена дугорочних бескаматонских хартија од вредности обрачунава се према следећој формули:

$$D = \frac{N}{\left(1 + \frac{p}{100} \right)^{\frac{d_1}{G_d}}}$$

(Формула 3)

где је:

D – цена ХоВ по комаду

N – номинална вредност ХоВ по комаду

p – тражена годишња стопа приноса при куповини/продаји ХоВ (последња позната стопа приноса)

d₁ – број дана од последњег дана у извештајном периоду до дана доспећа ХоВ

G_d – броја дана у години (365 дана)

Књиговодствена вредност дужничке хартије од вредности представља вредност коју давалац финансијског лизинга приказује у складу са прописаном рачуноводственом политиком. У књиговодствену вредност дужничке хартије од вредности треба укључити и обрачунату камату.

---

² Односи се на обвезнице старе девизне штедње.

Потраживања по основу финансијског лизинга и датих кредита (AF.4) обухватају потраживања по основу посла финансијског лизинга, факторинга и форфетинга, депозите дате као гаранција за испуњење одређених обавеза, кредите одобрене сопственим запосленима (нпр. за стамбене потребе, стручно усавршавање и сл.) и репо уговоре. Деле се према оригиналној (иницијалној) рочности на потраживања: до једне године (укључујући једну годину) – AF.41, преко једне до пет година (укључујући пет година) – AF. 4204 и преко пет година – AF.4205 и могу бити у динарима и страниј валути. За потраживања по основу финансијског лизинга и датих кредита се уноси само књиговодствена вредност.

Обрачуната камата на потраживања по основу финансијског лизинга и датих кредита представља стање акумулиране обрачунате недоспеле камате на последњи дан у тромесечју које је предмет извештавања. Класификује се према рочности на обрачунату камату на потраживања по основу финансијског лизинга и датих кредита до једне године – AF.41К, преко једне до пет година – AF.4204К и преко пет година – AF.4205К. За обрачунату камату се уноси само књиговодствена вредност.

Акције и удели у капиталу дају даваоцу финансијског лизинга право да учествује у расподели добити правног лица или у расподели његове имовине у случају ликвидације. У акције и уделе у капиталу укључују се и кумулативне преференцијалне акције и депозитне потврде, а не укључују инвестиционе јединице, односно акције инвестиционих фондова (које се посебно приказују).

Акције могу бити котиране или некотиране.

Котиране акције (AF.511) јесу акције које се котирају на домаћем (тј. које се на тржишту Београдске берзе налазе на сегментима *Prime* и *Standard listing*, *Open market* и мултилатерална трговачка платформа—МТП) и страном регулисаном тржишту.

За котиране акције уноси се тржишна и књиговодствена вредност. Тржишна вредност котиране акције једнака је производу броја акција у власништву даваоца финансијског лизинга и цене акције на затварању берзе последњег дана када је било трговања том акцијом. Књиговодствена вредност котиране акције је вредност која се приказује у складу са рачуноводственом политиком даваоца финансијског лизинга.

Некотиране акције (AF.512) јесу акције које нису котиране на домаћем (тј. које се не налазе на тржишту Београдске берзе на сегментима *Prime* и *Standard listing*, *Open market* и мултилатерална трговачка платформа—МТП) и страном регулисаном тржишту.

За некотиране акције уноси се само књиговодствена вредност која се приказује у складу са рачуноводственом политиком даваоца финансијског лизинга.

Удели (AF.519) се састоје од удела и осталих облика основног капитала који се не сврставају у котиране и некотиране акције (нпр. удели у ортачком друштву, командитном друштву или друштву са ограниченом одговорношћу). За уделе се уноси само књиговодствена вредност.

Инвестиционе јединице/акције инвестиционих фондова представљају сразмерни обрачунски удео у нето имовини инвестиционог фонда. У оквиру ове позиције посебно се приказује вредност инвестиционих јединица у фондовима очувања вредности имовине (новчаним фондовима) (AF.521) и вредност инвестиционих јединица/акција у инвестиционим фондовима (AF.529).

За инвестиционе јединице, односно акције инвестиционих фондова, уписују се тржишна и књиговодствена вредност. Тржишна вредност у нето имовини инвестиционог фонда рачуна се као производ броја јединица и нето вредности једне инвестиционе јединице на последњи дан у извештајном периоду, односно представља удео даваоца финансијског лизинга у укупном капиталу инвестиционог фонда.

Тржишна вредност удела у инвестиционом фонду чијим акцијама се тргује на регулисаном тржишту једнака је производу броја акција инвестиционог фонда у активи даваоца финансијског лизинга и цене акције на затварању берзе последњег дана када је обављено трговање. Уколико се

акцијама инвестиционог фонда не тргује на регулисаном тржишту, тржишна цена једнака је књиговодственој цени.

Књиговодствена вредност инвестиционих јединица/акција инвестиционог фонда приказује се у складу са рачуноводственом политиком даваоца финансијског лизинга.

Унапред плаћене премија осигурања (AF.6) представљају износ активно разграничених ставки за полисе осигурања које је давалац финансијског лизинга уговорио и платио и односе се само на неживотна осигурања. Код претплата премија осигурања приказује се само књиговодствена вредност.

Изведени финансијски инструменти (финансијски деривати) (AF.71) јесу изведене хартије од вредности које своју вредност изводе у целини или делимично из односа према неком основном инструменту. Предмет уговора могу бити акције, каматне стопе, стране валуте, одређена врста робе, берзански индекси и др. Изведени финансијски инструменти укључују свопове, опцијске уговоре, фјучерс уговоре, варанте и др. Класификују се на изведене финансијске инструменте у динарима и у иностраној валути.

За изведене финансијске инструменте уноси се књиговодствена вредност која представља фер вредност инструмента. Изведени финансијски инструменти се вреднују према фер вредности коришћењем технике процене (MPC 39).

Остала потраживања састоје се од одобрених трговинских кредита и датих аванса, и других потраживања. Остала потраживања се приказују према валутној структури (у динарима и иностраној валути) и класификују према институционалним секторима.

Трговински кредити и аванси (AF.81) јесу финансијска потраживања која настају услед одобравања одложеног плаћања физичким и правним лицима или аванса које су даваоци финансијског лизинга дали за одређену робу или услуге. Трговински кредити и аванси настају када плаћање робе или услуга није извршено у исто време када и пренос власништва над робом или извршење услуге. У позицију трговинских кредита и аванса укључују се и потраживања по основу давања у закуп непокретности, односно давања депозита за узимање у закуп непокретности, потраживања по основу давања у закуп предмета лизинга и осталих средстава преузетих у замену за ненеплаћена потраживања. За трговинске кредите и авансе приказује се само књиговодствена вредност.

Друга потраживања (AF.89) настају због временских разлика између обављене трансакције и плаћања, што може бити случај код пореза, социјалних давања, зарада и других примања, исплата дивиденди и камата, куповине и продаје хартија од вредности. Обухватају сва потраживања која нису приказана на другим позицијама у активи (нпр. остала недоспела потраживања, доспела ненаплаћена потраживања, као и сва друга непоменута финансијска потраживања која се не могу класификовати у оквиру неког другог финансијског инструмента).

Нефинансијска имовина (AF.9) представља укупну нефинансијску имовину – сталну и обртну имовину (нпр. непокретности, софтвер, патенти, гудвил и сл.). Приказује се као једна позиција у активи, и то само књиговодствена вредност (износ 2).

Б. Пасива

У пасиви даваоца финансијског лизинга приказују се следећи инструменти: дужничке хартије од вредности, примљени кредити, обрачуната камата на примљене кредите, капитал и резерве, котиране акције, некотиране акције, удели, изведени финансијски инструменти, опцијски уговори за запослене, трговински кредити и аванси, друге обавезе, исправке вредности и акумулирана амортизација.

Дужничке хартије од вредности (PF.3) у пасиви представљају финансијске обавезе по основу емитованих дужничких хартија од вредности. Класификују се према оригиналној (иницијалној) рочности до једне године (укључујући једну годину) – PF.31, преко једне и до две

године (укључујући две године) – PF.3202 и преко две године – PF.3203 и могу бити у динарима и страниј валути. Класификација према институционалном сектору врши се према имаоцу дужничке хартије од вредности на основу података којима давалац финансијског лизинга располаже.

За дужничке хартије од вредности уносе се тржишна и књиговодствена вредност које се, по правилу, разликују.

Приликом приказивања књиговодствена вредности емитоване хартије од вредности треба укључити и обрачунату камату.

Формуле за израчунавање тржишне вредности дужничких хартија од вредности дате су у делу дужничке хартије од вредности у активи (AF.3).

Примљени кредити (PF.4) обухватају финансијске обавезе по основу узетих кредита и примљених депозита. Класификују се према оригиналној (иницијалној) рочности до једне године (укључујући једну годину) – PF.41, преко једне до пет година (укључујући пет година) – PF.4204 и преко пет година – PF.4205 и могу бити у динарима и страниј валути. У овај инструмент укључују се и обавезе по основу финансијског лизинга, факторинга, форфетинга, депозита примљених као гаранција за испуњење одређених обавеза и репо уговори. У примљене кредите се класификују, уколико их давалац финансијског лизинга има, и минуси по текућем рачуну (прекорачења), као и дуг (кредит) настао коришћењем кредитне картице.

Обрачуната камата на примљене кредите представља стање акумулиране обрачунате недоспеле камате на последњи дан у тромесечју који је предмет извештавања. Обрачуната камата се класификује по рочности на обрачунату камату на примљене кредите и депозите до једне године – PF.41K, преко једне до пет година – PF.4204K и преко пет година – PF.4205K. За обрачунату камату се уноси само књиговодствена вредност.

Капитал и резерве (PF.51) представља разлику између вредности имовине и обавеза даваоца финансијског лизинга. За овај инструмент давалац финансијског лизинга уписује само књиговодствену вредност капитала.

Књиговодствена вредност укупног капитала дефинише се као збир основног капитала, свих резерви, нераспоређеног добитка/пренетог губитка из ранијих периода, добитка/губитка текућег периода и свих осталих рачуна капитала.

Од укупне књиговодствене вредности капитала издвајају се и посебно приказују књиговодствене вредности котираних акција (PF.511), некотираних акција (PF.512), и удела и осталих облика основног капитала (PF.519). Удели и остали облици основног капитала јесу сви остали облици капитала који нису акције, тј. капитал даваоца финансијског лизинга који није исказан у акцијама (удели других правних лица у даваоцу финансијског лизинга). Котиране и некотиране акције, и удели и остали облици основног капитала класификују се према институционалним секторима, а класификацију према власнику капитала давалац финансијског лизинга врши на основу података којима располаже.

Код давалаца финансијског лизинга који се котирају на домаћој или страниј берзи уноси се и тржишна вредност котираних акција, која се, по правилу, разликује од књиговодствене вредности ове позиције. Тржишна вредност котираних акција представља тржишну капитализацију која се рачуна као производ броја издатих акција и цене акције на затварању регулисаног тржишта последњег дана када је обављено трговање. Код давалаца финансијског лизинга чије акције се не котирају на берзи приказује се само књиговодствена вредност акција.

Приликом извештавања треба водити рачуна да се код тромесечних извештавања, осим у извештају за децембар, књиговодствени износ капитала (PF.51) који се уноси у извештај исправља за разлику између укупних прихода и укупних расхода (збир класе шест умањен за збир класе пет или обрнуто). Ако су приходи већи (класа 6 > класе 5) за установљену разлику увећати износ капитала, односно када су приходи мањи (класа 5 > класе 6) за установљену разлику умањити износ капитала. У извештају за децембар, износ капитала који се уноси у извештај одговара позицији капитала с обзиром на то да су класа 5, класа 6 и класа 7 претходно закључене, а пословни резултат утврђен и рачуноводствено пренет на одговарајуће рачуне класе 3 – Капитал.

Изведени финансијски инструменти (PF.71) дати су у делу Изведени финансијски инструменти у активи (AF.71) овог упутства.

За овај инструмент уноси се само књиговодствена вредност која представља фер вредност инструмента. Изведени финансијски инструменти се вреднују према фер вредности коришћењем технике процене (MPC 39).

Опцијски уговори за запослене (PF.72) пружају могућност запосленима у лизинг компанији да купе одређени број акција лизинг компаније у одређеном периоду и по утврђеној цени. За овај инструмент уноси се само књиговодствена вредност која представља фер вредност инструмента. Опцијски уговори за запослене се вреднују према фер вредности коришћењем технике процене (MPC 39).

Остале обавезе састоје се од примљених трговинских кредита и аванса, и од других обавеза. Остале обавезе се приказују према валутној структури (у динарима и страниј валути) и класификују према институционалним секторима.

Трговински кредити и аванси (PF.81) укључују примљене трговинске кредите (одобрено одложено плаћање за испоручену робу и услуге даваоцу финансијског лизинга од стране правних лица) и примљене авансе. У позицију трговинских кредита укључују се и обавезе по основу узимања у закуп непокретности, односно примљени депозити за давање у закуп непокретности. За овај инструмент уноси се само књиговодствена вредност коју давалац финансијског лизинга води у својим пословним књигама.

Друге обавезе (PF.89) настају због разлика између обављене трансакције и плаћања, што може бити случај код пореза, социјалних давања, зарада и других примања, исплата дивиденди и камата, куповине и продаје хартија од вредности. Друге обавезе обухватају све непоменуте финансијске обавезе које се не могу исказати у оквиру неког другог финансијског инструмента (нпр. остале недоспеле обавезе, доспеле неисплаћене обавезе, као и све друге непоменуте финансијске обавезе које се не могу класификовати у оквиру неког другог финансијског инструмента). За овај инструмент уноси се само књиговодствена вредност коју давалац финансијског лизинга води у својим пословним књигама.

Исправке вредности (PF.9) приказују се као једна позиција у пасиви и не класификују се према институционалним секторима. Позиције у активи се приказују у бруто износива, тј. њихове исправке вредности се пребацују на адекватну позицију у пасиви. За исправке вредности приказује се само књиговодствена вредност у динарима.

Акумулирана амортизација (PF.10) приказује се као једна позиција у пасиви и не класификује се према институционалним секторима. За акумулирану амортизацију приказује се само књиговодствена вредност у динарима.

V. Одређивање институционалног сектора (секторска класификација)

Секторска класификација финансијских инструмената врши се према процени даваоца финансијског лизинга, при чему од помоћи могу бити спискови финансијског сектора и јавних предузећа које ажурира и објављује Народна банка Србије на свом сајту.

Секторска класификација институционалних јединица врши се према следећим секторима и подсекторима:

S.11 Нефинансијска правна лица

S.11001	Јавна нефинансијска привредна друштва
S.11002	Остала нефинансијска привредна друштва

Нефинансијска правна лица чине привредна друштва, односно правна лица чија је претежна делатност производња робе и нефинансијских услуга.

Јавна нефинансијска привредна друштва (јавна предузећа) чине сва нефинансијска привредна друштва у којима Република Србија има акције, односно уделе, или чији је оснивач.

Остала нефинансијска привредна друштва чине сва нефинансијска друштва која се не налазе на списку јавних предузећа који ажурира и објављује Народна банка Србије на свом сајту.

S.12 Финансијски сектор

S.121	Народна банка Србије
S.122	Банке
S.123	Фондови очувања вредности имовине (новчани фондови)
S.124	Инвестициони фондови
S.125	Остали финансијски посредници осим друштава за осигурање и пензијских фондова
S.126	Помоћне финансијске институције
S.127	Повезане финансијске институције
S.128	Друштва за осигурање
S.129	Пензијски фондови

Фонд очувања вредности имовине (новчани фондови) (S.123) најмање је ризична врста отвореног инвестиционог фонда који инвестира у краткорочне висококвалитетне инструменте.

Инвестициони фонд (S.124) јесте институција колективног инвестирања у оквиру које се прикупљају и улажу новчана средства у различите врсте имовине с циљем остварења прихода и смањења ризика улагања. Инвестиционим фондом сматрају се и инвестициони фондови који улажу у некретнине, односно у друге инвестиционе фондове.

Остали финансијски посредници осим друштава за осигурање и пензијских фондова (S.125) претежно су укључени у финансијско посредовање, при чему не стварају обавезе у облику готовине, депозита, инвестиционих јединица, односно акција инвестиционих фондова или техничких резерви осигурања, и углавном су оријентисани на дугорочне облике финансирања. Остале финансијске посреднике чине: даваоци финансијског лизинга, факторинг и форфетинг компаније, привредна друштва која се баве финансирањем физичких и правних лица, друштва за управљање фондовима секјуритизације и правна лица која се баве финансирањем извоза/увоза.

Помоћне финансијске институције (S.126) уско су повезане с финансијским посредовањем. Примери помоћних финансијских институција су: брокери и дилери хартијама од вредности и изведеним финансијским инструментима, правна лица која обезбеђују инфраструктуру за финансијска тржишта, правна лица која издају гаранције, друштва за управљање пензијским и инвестиционим фондовима, овлашћени мењачи (уколико нису предузетници који се класификују у сектор становништва S.14), непрофитна правна лица која служе финансијском сектору, али нису укључена у финансијско посредовање и сл. Примери су: Београдска берза, Централни регистар, депо и клиринг хартија од вредности, Комисија за хартије од вредности, Асоцијација лизинг компанија Србије, Удружење банака Србије, Удружење осигуравача Србије и др.

Повезане финансијске институције (S.127) чине привредна друштва која нису укључена у финансијско посредовање нити у пружање помоћних финансијских услуга и код којих већина било њихових потраживања или обавеза не произлази из трансакција на отвореном тржишту. У повезане финансијске институције убрајају се холдинг компаније и институције које пружају финансијске услуге користећи искључиво сопствена средства или средства добијена од спонзора, те сносе ризик у случају да дужник не изврши обавезе.

S.13 Сектор државе

S.1311	Републички органи и организације
S.1313	Јединице локалне самоуправе
S.1314	Фондови социјалног осигурања

Сектор државе чине сви државни органи и институције, фондови социјалног осигурања и непрофитне институције које контролише и финансира држава.

Републички органи и организације (S.1311) састоје се од свих административних делова државних и осталих централних институција чија се надлежност простире над укупним економским подручјем Републике Србије, изузев управљања фондовима социјалног осигурања. У републичке органе и организације укључена су и правна лица из друштвених делатности која се финансирају из буџета (у области здравства, образовања и др.)

Јединице локалне самоуправе (S.1313) укључују јавну администрацију чија се овлашћења простиру над локалним економским подручјем осим локалних агенција фондова социјалног осигурања. У локалну самоуправу укључени су покрајински органи и организације и општински органи и организације.

Фондови социјалног осигурања (S.1314) укључују све републичке и локалне институционалне јединице чија је основна активност пружање социјалних бенефиција и осигурања. Примери су: Републички фонд за пензијско и инвалидско осигурање Републике Србије, Републички фонд за здравствено осигурање Србије и Национална служба за запошљавање.

S.14 Сектор становништва

Сектор становништва обухвата физичка лица, предузетнике и пољопривреднике – физичка лица која су носиоци, односно чланови регистрованог породичног газдинства. Становништво укључује појединце или групе појединаца као потрошаче и произвођаче робе и нефинансијских услуга које користе искључиво за властиту употребу, као и предузетнике који производе тржишна добра, нефинансијске и финансијске услуге (тржишни произвођачи).

S.15 Непрофитне институције које пружају услуге становништву (НИПУС)

Непрофитне институције које пружају услуге становништву су добровољне и невладине недобитне организације засноване на слободи удруживања више физичких или правних лица, основане ради остваривања и унапређења одређеног заједничког или општег циља и интереса који нису забрањени Уставом или законом. Њихови основни извори прихода, осим прихода од повремене продаје, углавном су добровољни прилози у новцу или натури од становништва у својству потрошача, средства добијена од Владе Републике Србије и приходи од властите имовине. Ова категорија обухвата синдикате, професионална удружења (осим удружења финансијског сектора) и академска друштва, удружења за заштиту потрошача, политичке странке, цркве, верске заједнице, културне, рекреативне и аматерске спортске клубове, добротворне организације и сл.

У непрофитне институције укључују се институције којима су додељене следеће шифре делатности: 88.99, 94.11, 94.12, 94.20, 94.91, 94.92 и 94.99 ако се не налазе на списковима финансијског сектора или јавних предузећа који су објављени на сајту Народне банке Србије.

S.16 Финансијски сектор у стечају

Институционалне јединице финансијског сектора које су у поступку стечаја и ликвидације.

S.17 Нефинансијска правна лица у стечају

Нефинансијска правна лица која су у поступку стечаја и ликвидације.

S.2 Сектор иностранства (нерезиденти)

S.211 Државе чланице Европске уније (правна и физичка лица)

S.212 Институције и тела Европске уније (наднационалне институције)

S.22 Државе и међународне организације изван Европске уније (све остале државе света—правна и физичка лица).

Нерезиденти имају значење утврђено у Закону о девизном пословању („Службени гласник РС“, бр. 62/2006 и 31/2011).

Класификација у оквиру сектора иностранства врши се према седишту нерезидентне институционалне јединице.

Прилог 1

Правила за попуњавање Извештаја о потраживањима и обавезама
давалаца финансијског лизинга, по секторима (образац СРБ-ЛИЗИНГ)

	Тржишна вредност (износ 1)	Бруто књиговодствена вредност (износ 2)	Остале промене вредности (износ 3)
АКТИВА			
Готовина (AF.21)	xx	x	x
Трансакциони депозити (AF.22)	xx	x	x
Обрачуната камата на трансакционе депозите (AF.2200K)	xx	x	x
Остали депозити (AF.29 = AF.2901+ AF.2902 + AF.2903)	xx	x	x
Обрачуната камата на остале депозите (AF.2900K=AF.2901K, AF.2902K, AF.2903K)	xx	x	x
Дужничке ХоВ (AF.3 = AF.31 + AF.3202 + AF.3203)	x	x	x
Потраживања по основу финансијског лизинга и датих кредита (AF.4 = AF.41+AF.4204+AF.4205)	xx	x	x
Обрачуната камата на потраживања по основу финансијског лизинга и датих кредита (AF.4000K=AF.41K+AF.4204K+ AF.4205K)	xx	x	x
Котиране акције (AF.511)	x	x	x
Некотиране акције (AF.512)	xx	x	x
Удели (AF.519)	xx	x	x

Инвестиционе јединице фондова очувања вредности имовине (AF.521)	x	x	x
Инвестиционе јединице/акције инв. фондова (AF.529)	x	x	x
Унапред плаћене премије осигурања (AF.6)	xx	x	x
Изведени финансијски инструменти (AF.71)	xx	x	x
Трговински кредити и аванси (AF.81)	xx	x	x
Друга потраживања (AF.89)	xx	x	x
Нефинансијска имовина (AF.9)	-	x	x
	Тржишна вредност (износ 1)	Бруто књиговодствена вредност (износ 2)	Остале промене вредности (износ 3)
ПАСИВА			
Дужничке ХоВ (PF.3=PF.31+PF.3202+PF.3203)	x	x	x
Примљени кредити (PF.4=PF.41+PF.4204+PF.4205)	xx	x	x
Обрачуната камата на примљене кредите (PF.4000K=PF.41K+PF.4204K+PF.4205K)	xx	x	x
Капитал и резерве (PF.51)	-	x	-
- од тога: котиране акције (PF.511)	x	x	x
- од тога: некотиране акције (PF.512)	xx	x	x
- од тога: удели (PF.519)	xx	x	x
Изведени финансијски инструменти (PF.71)	xx	x	x

	Тржишна вредност (износ 1)	Бруто књиговодствена вредност (износ 2)	Остале промене вредности (износ 3)
Опцијски уговори за запослене (PF.72)	xx	x	x
Трговински кредити и аванси (PF.81)	xx	x	x
Друге обавезе (PF.89)	xx	x	x
Исправке вредности (PF.9)	-	x	-
Акумулирана амортизација (PF.10)	-	x	-

Напомене:

x Поље се попуњава.

xx Поље се не попуњава. Систем аутоматски преписује бруто књиговодствену вредност.

- Податак се не уноси.

Прилог 1а

Правила за класификацију према валути, рочности и институционалном сектору

	Валута	Рочност	Сектор
АКТИВА			
Готовина	x	-	-
Трансакциони депозити	x	-	x
Обрачуната камата на трансакционе депозите	x	-	x
Остали депозити	x	x	x
Обрачуната камата на остале депозите	x	x	x
Дужничке ХоВ	x	x	x
Потраживања по основу финансијског лизинга и датих кредита	x	x	x
Обрачуната камата на потраживања по основу финансијског лизинга и датих кредита	x	x	x
Котиране акције	x	-	x
Некотиране акције	x	-	x
Удели	x	-	x
Инвестиционе јединице фондова очувања вредности имовине	x	-	Само фондови очувања вредности имовине (резидентни) и сектор иностранства
Инвестиционе јединице/акције инвестиционих фондова	x	-	Само инвестициони фондови – резидентни (без фондова очувања вредности имовине) и сектор иностранства
Унапред плаћене премије осигурања	x	-	Само резидентна друштва за осигурање и сектор иностранства
Изведени финансијски инструменти	x	-	x
Трговински кредити и аванси	x	-	x
Друга потраживања	x	-	x
Нефинансијска имовина	x	-	-

	Валута	Рочност	Сектор
ПАСИВА			
Дужничке ХоВ	х	х	х
Примљени кредити	х	х	х
Обрачуната камата на примљене кредите	х	х	х
Капитал и резерве	Само у динарима	-	-
- од тога: котиране акције	х	-	х
- од тога: некотиране акције	х	-	х
- од тога: удели	х	-	х
Изведени финансијски инструменти	х	-	х
Опцијски уговори за запослене	х	-	х
Трговински кредити и аванси	х	-	х
Друге обавезе	х	-	х
Исправке вредности	Само у динарима	-	-
Акумулирана амортизација	Само у динарима	-	-

Напомене:

х Поље се попуњава.

- Податак се не уноси.

Прилог 2

Преглед стања хартија од вредности у активи даваоца финансијског лизинга (Образац ХОВ-ЛИЗИНГ)

Инструмент	ISIN број	Број комада ХоВ на крају периода	Матични број издаваоца ХоВ	Назив издаваоца ХоВ	Секторска припадност издаваоца ХоВ	Валута	Тржишна вредност (износ 1)	Бруто књиговодствена вредност (износ 2)	Остале промене вредности (износ 3)
Дужничке ХоВ до 1 године (AF.31)	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Дужничке ХоВ преко 1 до 2 године (AF.3202)	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Дужничке ХоВ преко 2 године (AF.3203)	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Котиране акције (AF. 511)	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Некотиране акције (AF. 512)	x	x	x	x	x	x	-	x	x

Напомене:

x Поље се попуњава.

- Поље се не попуњава.

Прилог 3

Преглед потраживања по основу финансијског лизинга и датих кредита
сектору становништва по наменама (Образац НАМЕНА-ЛИЗИНГ)

Инструмент	Валута (РСД/FX)	Намена		
		Потрошачки	Стамбени	Остали
Потраживања по основу финансијског лизинга и датих кредита до једне године (AF.41)	x	x	x	x
Потраживања по основу финансијског лизинга и датих кредита преко једне до пет година (AF.4204)	x	x	x	x
Потраживања по основу финансијског лизинга и датих кредита преко пет година (AF.4205)	x	x	x	x
Обрачуната камата на потраживања по основу финансијског лизинга и датих кредита до једне године (AF.41K)	x	x	x	x
Обрачуната камата на потраживања по основу финансијског лизинга и датих кредита преко једне до пет година (AF.4204K)	x	x	x	x
Обрачуната камата на потраживања по основу финансијског лизинга и датих кредита преко пет година (AF.4205K)	x	x	x	x

Напомена:

x Поље се попуњава